

## De Nationale Groendag

TEKST MARTIN ZUITHOF BEELD WJNTJES FOTOGRAFIE

# 'MET GROEN EN BLAUW NAAR EEN KLIMAATBE- STENDIGE STAD'

**Klimaatverandering stond centraal tijdens de Nationale Groendag op 20 september in Krimpen aan den IJssel. De dag met ruim 200 deelnemers had als thema 'Met groen en blauw naar een klimaatbestendige stad'. Den Haag en Lisse werden uitgeroepen tot groenste stad en groenste dorp van Nederland. Leeuwarden ontving de Steenbreektrofee.**

Andries Heidema, burgemeester van Deventer en vicevoorzitter van het programma, schetste de betekenis van het Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie dat de gevolgen van de klimaatverandering moet helpen opvangen op het gebied van wateroverlast, hittestress, overstromingen en droogte. Alle overheden hebben zich verbonden aan het plan, maar ook van particulieren worden flinke bijdragen verwacht. 'De overheid kan wel regeltjes maken, maar boeren, bedrijven en burgers zijn voor een substantieel deel verantwoordelijk.' Heidema herinnert zich nog goed hoe Deventer in 2010 eerst tot 'groenste stad van Nederland' werd uitgeroepen en het jaar daarop ook nog tot groenste stad van Europa. 'Dat waren inspirerende impulsen voor de stad, die veel elan en trots opleverden. Het was ook een impuls voor samenwerking tussen bewoners en organisaties in de stad.'

## 'Niet meer kosten'

De Tilburgse wethouder Mario Jacobs schetste vervolgens hoe zijn gemeente werkt aan klimaatbestendigheid en wat de economische waarde daarvan is. 'We kijken door drie lenzen naar groen: klimaatadaptatie, biodiversiteit en beleving. De beroemde landschapsarchitect Adriaan Geuze zegt: "Groen landschap is essentieel om aantrekkelijk te blijven als stad."' Jacobs vertelt dat Tilburg al een klimaatstresstest heeft gedaan: de meeste hittestress is in de versteende binnenstad en op de industrieterreinen. Met het ruimte geven aan groen en blauw werkt Tilburg van klein naar groot: vergroening van de buurten (plekken), langs de verbindingen in de stad (structuren), van straat naar buurtpark en vervolgens aansluiten op de natuurgebieden in de regio (netwerken). 'Om de vergroening te stimuleren hebben we achthonderd geveltuintjes aangelegd. Mensen moeten die zelf beplanten en de tuincentra spelen daar actief op in.'

### ‘Groene community’s

Wim van Ginkel, CEO van de Koninklijke Ginkel Groep, schetst de aanstaande groene revolutie in de steden. Eerst betoogt hij dat er grote veranderingen nodig zijn, aangezien de natuur in de afgelopen 350 jaar wereldwijd is gehalveerd en dat de jaren na 2000 de warmste zijn die ooit gemeten zijn. ‘Er waren in de crisis gemeenten die al het groen eruit hebben gehaald en vervangen door gras. Maar groen is geen kosten, maar een opbrengst, een investering in de omgeving.’

Van Ginkel laat aan de hand van de plannen van architect Stefano Boeri voor Chinese steden zien hoe de toekomst eruit kan zien. Het groen gaat de hoogte in: met terrassen vol groen zijn de gebouwen bijna onderdeel van de omgeving. Van Ginkel pleit voor nieuwe community’s van overheid, bedrijfsleven en bewoners die samen de vergroening van de steden vormgeven.

In het middagedeelte reikten Isabella Diks en Wout Veldstra de Steenbreektrofee uit aan de gemeente Leeuwarden. De jury noemt vooral de samenwerking met de buurtbewoners sterk. ‘Leeuwarden organiseerde dit jaar leuke acties die laagdrempelig zijn en niet te belerend, waardoor de boodschap van Steenbreek op een effectieve manier wordt overgebracht.’ Sterk vindt de jury ook de brede coalitie van organisaties van onderwijs tot waterschap, waardoor Steenbreek breed wordt gedragen en beleidsmatig goed is verankerd.

### Groenste gemeenten

Harry Boeschoten van Staatsbosbeheer sprak zijn lof uit voor de prijswinnaars Den Haag en Lisse. Den Haag zet met succes in op de groenstructuur binnen en buiten de stad, de klimaatdoelen en de samenwerking met bewoners. ‘Alle sectoren, van wonen, water, recreatie tot verkeer, dragen hun steentje bij aan de buitenruimte. Bewoners, bedrijven en belangengroepen zijn actief betrokken bij de buitenruimte en maken die nog mooier door zelf mee te helpen’, schrijft de jury in zijn rapport.

Het dorp Lisse kenmerkt zich door de grote aandacht voor het openbare groen en de inzet op participatie en burgerbetrokkenheid. De jury looft de landschappelijke opbouw van strandwallen, bolengronden, veengebied en hogere stroomruggen.

### De workshop ‘Klimaatadaptatie, kwetsbaarheden in beeld’

In de workshop ‘Klimaatadaptatie, kwetsbaarheden in beeld’ demonstrenen Jeroen Grutters



Links: wethouder Boudewijn Revis; rechts: Wim Duijs van Den Haag



Links: Leonie Stortenbeker vd gemeente Lisse; rechts: Wethouder Evert Jan Nieuwenhuis

De Klimaat-effectatlas is onderdeel van het Kennisportaal Ruimtelijke Adaptatie ([ruimtelijkeadaptatie.nl](http://ruimtelijkeadaptatie.nl)).

en Garmt Arbouw, als beleidsadviseurs betrokken bij het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie, de werking van de Klimaat-effectatlas ([klimaat-effectatlas.nl](http://klimaat-effectatlas.nl)). Met de atlas kunnen gebruikers snel inzoomen op de kwetsbaarheden van gemeenten op de risico's van overstromingen, wateroverlast, droogte en hitte. De atlas is een hulpmiddel bij de stresstest die de gemeenten uiterlijk 2019 moeten doen in het kader van het juist verschenen Deltaplan ruimtelijke adaptatie.

‘Iedere gemeente moet zelf een stresstest doen, omdat het over hele specifieke dingen gaat’, zegt Grutters. ‘Als er op een plek grote hitte heerst, hoeft dat niet per se een probleem te zijn. Je moet dus goed de situatie ter plekke kennen om de test goed te kunnen doen.’ Grutters schetst daarbij de strekking van de Deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie. Dit besluit stelt dat als Nederland in 2050 klimaatbestendig moet zijn, overheid en burgers vanaf 2020 bij alle ontwikkelingen het klimaat ‘mee dienen te nemen’.

Gemeenten werken daarbij samen in regionaal verband en zijn afhankelijk van allerlei partijen. ‘De Klimaat-effectatlas kun je gebruiken als een eerste signaal. Vervolgens kun je kijken hoe het met de specifieke situatie zit. Sommige kaarten moeten worden geactualiseerd. Als er iets nieuws is gebouwd, kan de situatie weer heel anders zijn’, zegt Jeroen Grutters.

»